

De Minister van Justitie en Veiligheid

**Directie Wetgeving en
Juridische Zaken**
Sector Staats- en
Bestuursrecht

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

nota

Nota naar aanleiding van het verslag wijziging Twbmt
ivm het verlengen van de werkingsduur

Datum
4 februari 2022

Ons kenmerk
3837823

1. Aanleiding

De wijziging van de Tijdelijke wet bestuurlijke maatregelen terrorismebestrijding in verband met het verlengen van de werkingsduur (35 917) is in behandeling bij de Eerste Kamer. De Eerste Kamer heeft 3 februari verslag uitgebracht. Bijgevoegd is de beantwoording van de vragen middels de nota naar aanleiding van het verslag.

2. Geadviseerd besluit

Instemmen met het aanbieden van de nota naar aanleiding van het verslag aan de Eerste Kamer.

NB omdat het definitieve verslag pas op 3 februari is ontvangen bevat de tekst van de nota naar aanleiding van het verslag, die was gebaseerd op de ruwe inbreng, her en der nog dubbelingen. Deze zullen er voorafgaand aan de verzending nog worden uitgehaald evenals het doorvoeren van enkele redactionele verbeteringen.

3. Kernpunten

Zoals bekend vervalt de Twbmt met ingang van 1 maart a.s. indien het wetsvoorstel niet op tijd wordt aangenomen, ondertekend, gepubliceerd in het Staatsblad en inwerking treedt. Een wet die is vervallen kan niet meer 'teruggehaald' worden. De enige mogelijkheid na het vervallen van een wet is een nieuwe wet die het volledige wetgevingsproces doorloopt met toepassing van alle eisen die gelden voor dit proces. In de tussentijd kunnen er geen maatregelen worden opgelegd.

De Eerste Kamer heeft vragen gesteld over:

1. nut en noodzaak van de wet en de maatregelen;
2. dreigingen;
3. de persoonsgerichte aanpak;
4. de verlening van de werkingsduur;
5. het bestuursrecht;
6. de werkbelasting; en
7. de evaluatie.

De vragen zijn gesteld door de leden van de fracties van PvdA en GroenLinks gezamenlijk, D66 en ChristenUnie.

Hieronder zullen de belangrijkste thema's die bij bovengenoemde onderwerpen in de vragen terugkeren worden toegelicht. Als achtergrond is nog een drietal factsheets toegevoegd als bijlage bij deze nota (factsheet over de wet, over de verlenging van de wet en over de verhouding tot het strafrecht). Tevens is toegevoegd de voorgaande beslisnota zoals benoemd onder 'ontwikkelingen hiervoor' en het verslag van de EK.

**Directie Wetgeving en
Juridische Zaken**
Sector Staats- en
Bestuursrecht

Datum
4 februari 2022

Ons kenmerk
3837823

4. Toelichting

4.1. Inhoud vragen

De vraag naar de (meetbaarheid) van de effectiviteit van de wet en hoe dat bij een volgende evaluatie te verbeteren komt op meerdere plekken aan bod. Een terugkerend punt is dat het WODC bij de evaluatie van de wet ten onrechte deradicalisering als een van de doelstellingen van de Twbmt had gehanteerd. De doelstelling van de Twbmt is namelijk gelegen in de bescherming van de nationale veiligheid. Daarnaast is de effectiviteit van een opgelegde maatregel, mede door het preventieve karakter, moeilijk meetbaar. Zo is bijvoorbeeld moeilijk meetbaar of een uitreisverbod ervoor heeft gezorgd dat een persoon niet is uitgereisd, of dat er andere redenen waren voor het niet-uitreizen. Dat neemt niet weg dat wel te constateren is bijvoorbeeld dat een persoon niet in een bepaald gebied is gekomen op het moment dat er een evenement plaatsvond waar de dreiging naar uitging. Het WODC is benaderd met de vraag op welke methodologische wijze een volgende evaluatie vorm kan worden gegeven zodat de uitkomst een betekenisvolle basis vormt voor de besluitvorming over een eventuele volgende verlenging. Deze gesprekken zijn nog gaande.

Een ander terugkerend thema is de verhouding tot het strafrecht en waarom het strafrecht niet wordt ingezet in plaats van de Twbmt. Er zijn situaties waarin het strafrecht (nog) geen mogelijkheden biedt, maar het wel noodzakelijk is om preventieve maatregelen ter bescherming van de nationale veiligheid. Dit kan zich bijvoorbeeld voordoen indien er wel sprake is van aanwijzing van een terroristisch misdrijf waarvoor opsporingsbevoegdheden kunnen worden ingezet, maar nog geen sprake van de mogelijkheid tot inzet van voorlopige hechtenis waardoor het gevaar voor de nationale veiligheid blijft bestaan. Dit kan zich ook voordoen indien een persoon na ommekomst van een vrijheidsstraf (nog steeds) een bedreiging vormt voor de nationale veiligheid.

Ook komt aan bod de proportionaliteit van de wet in relatie tot het lagere dreigingsniveau ten opzichte van het dreigingsniveau ten tijde van de invoering van de wet. De achterliggende gedachte van de vragenstellers is dat als het dreigingsniveau lager is, er minder noodzaak is om de Twbmt te hebben. Daarop is geantwoord dat een lager dreigingsniveau niet wil zeggen dat er geen noodzaak kan zijn tot het nemen van maatregelen ter bescherming van de nationale veiligheid in concrete gevallen. Ook al is de kans op die gevallen kleiner, als deze zich toch voordoen, dient daar adequaat op te kunnen worden gereageerd.

Er zijn diverse vragen gesteld in het verslag over zowel jihadisme als rechts-extremisme in relatie tot het opleggen van maatregelen. Van belang is met name dat het gaat om gedragingen die in verband kunnen worden gebracht met terroristische dreigingen of de ondersteuning daarvan, zonder dat het achterliggende gedachtegoed dat daartoe leidt uitmaakt. Dat in de memorie van

toelichting bij de invoering veelvuldig is ingegaan op jihadisme heeft met name te maken met dat de dreiging met name uit die hoek kwam. Dat neemt niet weg dat ideologie niet relevant is voor het opleggen van een maatregel. In verband hiermee is in de nota nav verslag opgenomen in reactie op de vraag of er een maatregel is opgelegd aan een persoon met rechts-extremistisch gedachtengoed geantwoord dat dit niet wordt onderscheiden (waarmee wordt bedoeld dat het niet wordt bijgehouden).

Directie Wetgeving en Juridische Zaken
Sector Staats- en Bestuursrecht

Datum
4 februari 2022

Ons kenmerk
3837823

4.2 Politieke context

De stemmingsuitslagen in de TK waren bij bijgaand voorstel als volgt:

Voor: VVD, PVV, CDA, ChristenUnie, Groep van Haga, Ja21, SGP, BBB, Fractie den Haan, Omtzigt (82)

Tegen: D66, PvdA, SP, GroenLinks, PvdD, FVD, DENK, Volt, BIJ1 (68)

Daarnaast zijn de volgende moties aangenomen:

- Motie van het lid Koekkoek over bij verlenging de Tijdelijke wet bestuurlijke maatregelen terrorismebestrijding jaarlijks evalueren
Voor: D66, PvdA, SP, GroenLinks, PvdD, ChristenUnie, FVD, DENK, Volt, BBB, BIJ1, Fractie Den Haan, Omtzigt (76)
- Motie van de leden Van der Plas en Michon-Derkzen over onderzoeken hoe nieuwe vormen van terroristische dreiging ondervangen kunnen worden
Voor: VVD, D66 PVV, CDA, PvdA, SP, GroenLinks, ChristenUnie, DENK, Groep Van Haga, JA21, SGP, Volt, BBB, BIJ1, Fractie Den Haan, Omtzigt (139)
- Motie van de leden Bikker en Kuik over voorwaarden formuleren voor de instandhouding van de vijf in de wet voorliggende maatregelen
Voor: VVD, D66, CDA, PvdA, SP, GroenLinks, PvdD, ChristenUnie, FVD, DENK, Groep Van Haga, SGP, Volt, BBB, BIJ1, Fractie Den Haan, Omtzigt (130)

In de EK is inbreng geleverd door GroenLinks, PvdA, D66 en ChristenUnie.

De plenaire behandeling staat gepland op 22 februari. Op de site van de EK staan momenteel de volgende sprekers:

1. n.t.b. (GroenLinks)
2. Bezaan (PVV)
3. Recourt (PvdA)
4. Dittrich (D66)
5. Janssen (SP)
6. Van der Voort (D66)

4.3 Ontwikkelingen hiervoor

De voorgaande beslisnota met voorafgaande ontwikkelingen is gepubliceerd:

Kamerstukken II 2021/22, 35917, nr. 3, bijlage

<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/blg-998227.pdf>

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Geen.